

Vynálezy

Ochrana vynálezu patentem je v ČR upravena zákonem č. 527/1990 Sb.

Patenty se udělují na vynálezy, které **jsou světově nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné.**

Vynález je **nový**, pokud není součástí stavu techniky. Stavem techniky je vše, k čemu byl přede dnem, od něhož přísluší přihlašovatelovi právo přednosti (datum podání první přihlášky) umožněn přístup veřejnosti písemně, ústně, využíváním nebo jiným způsobem. **(POZOR, jedná se o obhajobu diplomových a jim podobných prací, neboť obhajoby jsou přístupné veřejnosti!!!)**

Vynález je **výsledkem vynálezecké činnosti**, jestliže pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky.

Vynález je **průmyslově využitelný**, může-li jeho předmět být vyráběn nebo jinak využíván v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství.

Za vynálezy se nepovažují zejména:

- objevy, vědecké teorie a matematické metody
- estetické výtvořky
- plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, jakož i programy počítačů
- podávání informací

Z ochrany vynálezem jsou vyloučena řešení:

jejichž využití by se přičilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům (toto nelze vyvodit pouze z toho, že využití vynálezu je zakázáno právním předpisem)

odrůdy rostlin a plemena zvířat nebo v zásadě biologické způsoby pěstování rostlin či chovu zvířat (toto ustanovení neplatí pro mikrobiologické způsoby a výrobky těmito způsoby získané)

Doba platnosti v ČR je 20 let a jeho platnost je omezena na území, kde byl udělen. Třetí osoby nemají právo bez souhlasu majitele patentu vyrábět, používat či obchodovat s vynálezem. Patent může být prodán nebo předán k obchodnímu využití za úplatu či bezúplatně. Patent zaniká uplynutím doby platnosti nebo nezaplacením udržovacích poplatků ve stanovené lhůtě či vzdáním se patentu majitelem. Zákonem je upraven i tzv. **podnikový vynález**. Pokud vytvoří původce vynález při plnění úkolů plynoucích z pracovního, členského nebo obdobného pracovněprávního vztahu k zaměstnavateli, přechází právo na patent na zaměstnavatele (pokud není

smlouvou stanoveno odlišně). Původce, který takovýto vynález vytvoří, je povinen o tom neprodleně písemně uvědomit zaměstnavatele, který má 3 měsíce od data vyrozumění na uplatnění práva na patent. Pokud v této lhůtě tak neučiní přechází právo zpět na původce, který může podat přihlášku vynálezu sám.

Jako vynálezy lze chránit:

- výrobek (sem patří i směsi)
- zařízení
- zapojení
- způsob výroby, měřicí postupy
- použití známé látky k novému účelu

Uvedené kategorie lze kombinovat, například "Výrobek, způsob jeho výroby a zařízení k provádění tohoto způsobu" - je však nutné vždy zachovat jednotnost řešení (jediná technická myšlenka).

Podklady pro přihlášku vynálezu:

Popis vynálezu sestává z těchto částí:

- oblast techniky
- dosavadní stav techniky
- podstata vynálezu
- přehled obrázků na výkrese (je-li popis doplněn výkresy)
- příklady provedení vynálezu
- průmyslová využitelnost

Nejdůležitější částí, která vymezuje rozsah ochrany, jsou **patentové nároky** - jejich forma závisí na kategorii vynálezu:

- výrobek, zapojení, zařízení se definují ve statickém stavu, tedy jak jsou vytvořeny, pomocí technických prvků a jejich vzájemného spojení
- směsi se definují procentuálním zastoupením jednotlivých složek
- způsoby a postupy se definují "na co, čím, jak a v jaké časové posloupnosti se působí".

Součástí podkladů je rovněž anotace, která slouží zejména k rešeršním účelům.

Poznámka: Stejně podklady jsou zapotřebí pro přihlášku **užitného vzoru**, která se v podstatě liší pouze tím, že nemá anotaci.

Ve věci **vypracování a zastupování přihlášek vynálezů** se lze obrátit přímo na **Patentové středisko ČVUT Praha – odbor vědecké a výzkumné činnosti.**